

"Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032" utrzymuje cele przyjęte przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. w "Programie usuwania azbesu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski".

Azbest jest minerałem znanym od kilku tysięcy lat. Ze względu na swoje zalety, m.in. odporność na wysokie temperatury, działanie mrozu, kwasów, substancji żrących, a także elastyczność, stosowany był szeroko od ponad 100 lat w około 3.000 wyrobów przemysłowych. Dziś wiemy, że jest on szkodliwy dla zdrowia.

Dlatego produkcja, stosowanie oraz obrót azbestem i wyrobami zawierającymi azbest zostały zakazane

Szacuje się, że na terenie Polski znajduje się ok. 15 milionów ton wyrobów zawierających azbest. **Ze względu na zagrożenie, jakie stwarzają powinny zostać usunięte z wszystkich obiektów w kraju do 31.12.2032 roku.**

Dlaczego azbest jest niebezpieczny

Oddychanie powietrzem, w którym znajdują się niewidzialne dla oka włókna azbestu prowadzi do szeregu chorób układu oddechowego:

- pylicy azbestowej (azbestozy)
- łagodnych zmian opłucnych raka płuc (najpowszechniejszy nowotwór złośliwy powodowany przez azbest)
- międzybłoniaka opłucnej i otrzewnej (nowotwory o wysokiej złośliwości)

Azbest staje się zagrożeniem dla zdrowia, gdy dojdzie do korozji lub jakiegokolwiek uszkodzenia wyrobów zawierających azbest (łamanie, kruszenie, cięcie i każda inna obróbka). Procesy te powodują uwalnianie się włókien do powietrza i możliwość wdychania ich do płuc. **Azbest dobrze zabezpieczony i nieuszkodzony nie stanowi zagrożenia.**

Kto jest zagrożony?

Zachorować mogą nie tylko osoby, które miały kontakt z azbestem ze względu na charakter wykonywanej pracy, ale i te, które narażone są na długotrwałe wdychanie włókien azbestowych o małym stężeniu lub na krótkotrwałe przebywanie w miejscu o ich bardzo wysokim stężeniu. Oznacza to, że wykonując wielokrotnie drobne naprawy w materiale zawierającym azbest, czy też mieszkając lub spędzając wakacje w okolicy, gdzie w pobliżu znajduje się nielegalne wysypisko wyrobów zawierających azbest, zdrowie Twoje i Twojej rodziny może być zagrożone.

Obecnie nie wiadomo, jaka minimalna ilość pyłu azbestowego wywołuje choroby. Wiemy jednak, że im więcej włókien azbestu wdychanych jest do układu oddechowego, tym większe ryzyko choroby. A ta może pojawić się nawet po ponad 30 latach od momentu kontaktu z włóknami azbestu.

Gdzie w budynku może znajdować się azbest?

W Polsce azbest najczęściej wykorzystano do produkcji:

- pokryć dachów: eternit i papa dachowa,
- płyt elewacyjnych i balkonowych,
- rur do wykonywania instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych i c.o.,
- przewodów kominowych i zsyków w blokach,
- sprzęgieł i hamulców do wind,
- różnych typów izolacji cieplnej, bojlerów, kotłów, wymienników ciepła,
- ognioodpornych kocy azbestowych.

Są to jedynie przykłady najliczniej występujących w budownictwie mieszkaniowym w Polsce wyrobów z azbestem. Należy pamiętać, że azbest był stosowany w około 3 000 produktów, dlatego jeżeli tylko zachodzi podejrzenie, że dany wyrób może zawierać azbest, bezpieczniej jest założyć, że tak jest. Azbest stanowi zbyt duże zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska naturalnego, aby ponosić jakiegokolwiek ryzyko pomyłki.

Skąd mamy wiedzieć, że w budynku, w którym mieszkam jest azbest?

Azbest nie ma zapachu i trudno go samemu zidentyfikować. Każdy właściciel posiada jednak dokumentację techniczną nieruchomości i tam najpierw należy szukać informacji na temat użytych podczas budowy materiałów. W innych przypadkach obecność azbestu może określić jedynie specjalistyczne akredytowane laboratorium.

Dlaczego powinniśmy się tym przejmować?

Na właścicielach nieruchomości (domów, sklepów, hurtowni, itp.), wspólnotach i spółdzielniach mieszkaniowych, a w przypadku budynków komunalnych na gminach, ciąży obowiązek inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest (Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania wyrobów zawierających azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest - Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31). **Sprawdzenie, czy na terenie nieruchomości znajdują się wyroby zawierające azbest i powiadomienie o tym właściwej jednostki samorządu terytorialnego to nie tylko powinność nałożona na właścicieli przez państwo, ale i wyraz troski o zdrowie własne, naszych bliskich oraz o czystość środowiska. Należy to zrobić jak najszybciej!**

Uwaga!

Wyroby zawierające azbest, instalacje lub urządzenia zawierające azbest, drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest, rury azbestowo-cementowe oraz usunięte wyroby zawierające azbest inwentaryzuje się poprzez sporządzenie spisu z natury.

Osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą "Informację o wyrobach zawierających azbest" przedkłada ją corocznie w terminie do dnia 31 stycznia odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Informację tę sporządza się w dwóch egzemplarzach: jeden egzemplarz przedkłada się w formie pisemnej właściwemu organowi, drugi egzemplarz przechowuje się przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji.

Wykorzystujący wyroby zawierające azbest, nie będący osobą fizyczną, ujmuje wynik inwentaryzacji w "Informacji o wyrobach zawierających azbest" i przedkłada ją corocznie w terminie do dnia 31 stycznia właściwemu marszałkowi województwa.

W zakładce "azbest" umieszczono wzór informacji składanej do Burmistrza Zelowa

Co zrobić, gdy azbest znajduje się na terenie nieruchomości?

Jeżeli tylko istnieje takie podejrzenie, najlepiej jest jak najszybciej skontaktować się z właścicielem nieruchomości lub z urzędem gminy bądź powiatu w celu uzyskania informacji o dalszym postępowaniu oraz spowodowania, aby właściciel nieruchomości podjął działania zabezpieczające zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Kto za to płaci?

Koszty zabezpieczenia i w dalszej kolejności usuwania wyrobów zawierających azbest ciążyą na właścicielu nieruchomości, na terenie którego się znajdują. Istnieje jednak możliwość uzyskania dofinansowania powyższych działań zarówno ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Ponadto Bank Ochrony Środowiska S.A. oferuje kredyty ekologiczne na usuwanie wyrobów azbestowych (www.bosbank.pl, bos@bosbank.pl). Ze względu na wysoką minimalną kwotę dofinansowania lub kredytu, o które można się starać, wnioski powinny być składane wspólnie przez większe grupy właścicieli lub całą gminę.

Gmina Zelów, corocznie bezpłatnie odbiera od mieszkańców gminy usunięte i przygotowane do odbioru i utylizacji, wyroby zawierające azbest.

Gdzie znaleźć szczegółowe informacje?

Informacji na temat azbestu, sposobów jego zabezpieczenia i usuwania należy szukać w:

- Urzędzie Miejskim w Zelowie, ul. Żeromskiego 23, tel. 44 634 10 00,
- Starostwie Powiatowym w Bełchatowie, ul. Pabianicka 17/19, tel. 44 635 86 00,
- Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Bełchatowie, ul. Pabianicka 34, tel. 44 633 29 06,
- Ministerstwie Gospodarki, Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, tel. 22 693 50 00, www.mg.gov.pl/gospodarka/azbest,
- www.bazaazbestowa.pl